

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

44

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-23-0

2003 11 10

9395458

BRNO 2003

280, -

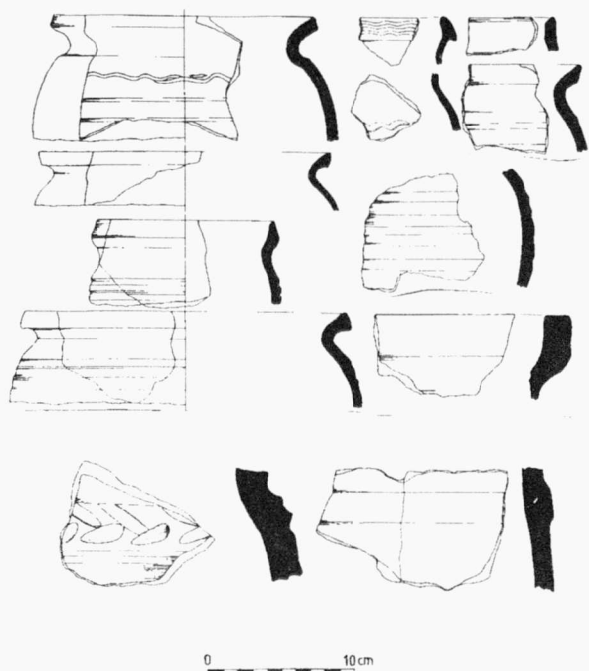
PŘEHLED VÝZKUMŮ 44

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del Maschio
Na titulním listě:	Středověký hrádek Vratěnin, okr. Znojmo. Foto: Miroslav Bálek
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

© 2003 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Obr. 3. Dobšice (okr. Znojmo). Výběr nálezů keramiky. Dobšice (Bez. Znojmo). Keramikauswahl.

zásobnice, z průběhu 2. poloviny 12. století, případně z počátku 13. století (obr. 3). Ty nám spolu s původní sídelní úrovní osady umožňují do těchto míst lokalizovat nejstarší Dobšice. Nálezy plně korespondují s první písemnou zmínkou o obci z konce 12. století, kdy byla obec darována klášteru premonstrátů v Louce. Další nálezy patří do poloviny 15. až počátku 16. století a dokládají spolu se středověkými náplavami a kulturní středověkou a novověkou vrstvou nejmladší etapu vývoje tohoto prostoru.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

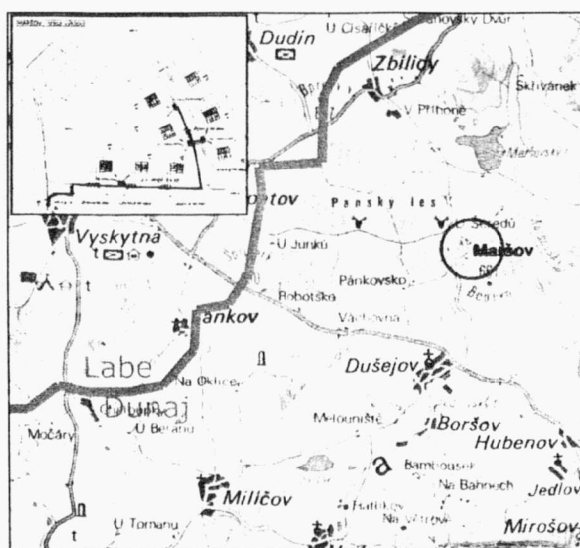
Dobšice (Bez. Znojmo). Bebauter Teil der Gemeinde. Jüngere Burgwallzeit, Mittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

DUŠEJOV (okr. Jihlava)

Maršov. Středověk, novověk. Zemědělské aktivity. Záchranný výzkum.

V souvislosti s výkopem pro nově budovanou přípojku elektrického proudu k rekreačním chatám v jižní části osady Maršov proběhl v červnu 2002 záchranný archeologický výzkum, který provedla Archaia Brno, o.p.s.

Osada Maršov je původně středověkou vsí vysazenou v období vrcholně středověké kolonizace. Ačkoliv písemné zprávy z nejstaršího období chybí, lze volně uvažovat o průběhu 13. století. Maršov byl vysazen prakticky na úpatí hlavního českomoravského masivu, asi jen 2000 m od hlavního evropského rozvodí Dunaj – Labe. Údolí potoka překračuje nadmořskou výšku 600 m. Současný půdorys a rozsah osady je značně pozměněn a zredukován, avšak poloha v mělkém údolí

Obr. 4. Dušejov, Maršov. Poloha lokality. Dušejov, Maršov. Position der Lokalität

pod pramenem Maršovského potoka dovoluje úvahu o údolní lánové, popřípadě radiální vsi. Místo akce se nachází na jižním okraji osady, na rozhraní intravilánu a extravilánu osady v mírném SZ svahu.

Trasa výkopu byla prozkoumána v celé délce i s rozšířenými místy pro celkem čtyři rozvodné skříně k jednotlivým stavbám. Místa, kde se ukazovalo nápadné zvrstvení, byla začištěna na profilu a vyfotografována.

Nevýrazná stratigrafie nalezená v prostoru výkopu elektrické přípojky v jižní části obce je dokladem sídlištních aktivit v období vrcholného, resp. pozdního středověku až novověku. Lze je specifikovat jako aktivity spojené s dlouhodobou zemědělskou činností. Předmětná plocha sloužila již od dob vysazení sídliště jako orná plocha, eventuálně pastvina. Archeologické nálezy v podobě sídlištních, výrobních a jiných objektů, včetně relikvů architektury, lze očekávat spíše severním směrem, tedy v prostoru vlastního údolí potoka.

Lze uzavřít, že jak osada Maršov, tak zdejší mikroregion patří k archeologicky téměř neprozkoumaným. Neznamená to však, že není nebo nemůže být archeologicky zajímavý, což dokládá např. nález depotů středověkých stříbrných grošů z nedalekého Dušejova na sklonku 50. let 20. století (Hladík 1958; 1960).

Petr Hrubý, Archaia Brno o.p.s.

Literatura a prameny:

- Hladík, B. 1958: Další nález pražských grošů s jihlavskou kontramarkou, Vlastivědný sborník Vysočiny 2, 57-60.
 Hladík, B. 1960: Dodatek ke zprávě o nálezů pražských grošů v Dušejově u Jihlavy, Numismatický sborník 6, 393-394.
 Hrubý, P. 2002: Maršov, o. Dušejov, okr. Jihlava. Nálezová zpráva č. 30/02 uložená v archivu Archaia Brno, o.p.s.

Resumé

Dušejev (Bez. Jihlava), Maršov. Mittelalter, Neuzeit. Landwirtschaftliche Aktivitäten. Rettungsgrabung.

HRABĚTICE (okr. Znojmo)

Intravilán obce. Středověk. Sídliště. Záchraný výzkum.

Při realizaci II. etapy kanalizace v obci se podařilo zachytit zásobní jámu, kterou můžeme podle keramického materiálu zařadit do 2. poloviny 14. století.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Hrabětice (okr. Znojmo). Bebauter Teil der Gemeinde. Mittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung

HRADIŠTKO (okr. Jindřichův Hradec)

„U dubí, V loukách, Nad pastviskem“. Mladší doba hradištní. Sídliště. Povrchový průzkum.

U lesa „Dubí“ jsem našel dne 13. 10. 2001 několik větších keramických zlomků z mladohradištního období. Místo nálezu je ve spodní části prudkého Z svahu nad Moravskou Dyjí asi 0,8 km SZ obce v nadmořské výšce kolem 460-470 m. Všechny zlomky jsou zhotoveny z hmoty s velkou příměsí tuhy. Je to dno nádoby se značkou ve tvaru děleného čtverce a dva střepey z výdutí s obvodovými žlábků, které lze datovat do průběhu 11.-12. století. Podle starších nálezů z tratě „Dubí“ pochází štípaná industrie (nožičky, škrabadla a jádra z „pazourku a jaspisu“) a tuhované střepey kultury s lineární keramikou, které mohou poukazovat na neolitické sídliště (archív AÚ Brno č. j. 2768/46). Revizní průzkum v roce 2001 však žádné nálezy z neolitu nezachytil a je možné, že v případě „tuhovaných“ střepeů z neolitu šlo o spíše o tuhové střepey z mladší doby hradištní.

Z tratí „V loukách“ a „Nad pastviskem“ (při JZ okraji obce) pochází z chudých popelnatých jam střepey, mazanice, bronzové záušnice, železné nožičky a přeslen datované do 11.-12. století (archív AÚ Brno č. j. 495/45). Podle I. L. Červinky jde v případě obou posledně jmenovaných lokalit o slovanské sídliště (Archív AÚ Brno č. j. 545/58). Není vyloučena možnost shody tratě „V loukách“ s místem nálezu mladohradištní keramiky u lesa „Dubí“. Všechny starší nálezy zjistil a měl uloženy ve sbírce J. Liška z Dačic.

Nejméně 3 lokality s nálezy z 11.-12. století u Hradištka ukazují na význam tohoto mikroregionu, který leží v oblasti Českomoravské vrchoviny, dlouho pokládané za území kolonizované až v průběhu 13. století. Zřejmě blízkost Moravské Dyje a relativně příhodná nadmořská výška v okolí Dačic zapříčinily osídlení tohoto prostoru slovanským obyvatelstvem (Bláha 1997, 225).

Milan Vokáč, FF MU Brno

Literatura:

Bláha, J. 1997: K projevům kulturních vlivů na keramice raného a vrcholného středověku v horním Podyjí. 225-229, in: Z pravěku do středověku, Brno.

Resumé

Hradištka (Bez. Jindřichův Hradec). „U dubí, V loukách, Nad pastviskem“. Jüngere Burgwallzeit. Siedlung. Terrainbegehung.

HRANICE (okr. Přerov)

Radniční ulice č. p. 70. Vrcholný středověk. Město. Záchraný výzkum.

V rámci přestavby domu čp. 70 byl v měsíci říjnu archeologicky zkoumán drobný základový výkop (délka 2,5 m, šířka 0,6 m a hloubka 0,70 m) pro zeď přístavby v zadní (dvorkové) části parcely.

Pod recentními jílovitými uloženinami o síle cca 0,30 m se nacházela vrstva běžovošedého jílu se sporadickými nálezy keramiky, mazanice a uhlíků. Nálezová situace byla interpretována jako izolační úprava terénu související s provozem vrcholně středověkého městiště ve 2. polovině 14. až 1. polovině 15. století.

Pavel Šlězár, Státní památkový ústav v Olomouci

Resumé

Hranice (Kat. Hranice, Bez. Přerov). Radniční Straže 70. Hochmittelalter. Stadt. Rettungsgrabung.

IVANČICE (okr. Brno-venkov)

Oslavská ulice, parcela číslo 304. Sídlištní aktivita. Středověk. Záchraný výzkum.

Obr. 5. Ivančice. Záchrané výzkumy (černé plochy) v roce 2002.
Ivančice. Rettungsgrabungen im Jahr 2002.